

разминава грастично с окончателния вариант на влез-ля в сила подзаконов нормативен акт. Дори да предположим, че правителството е изпълнило задълженията си по закон и е извършило финансова обосновка на таксите, то явно е имало предвид друг проект, в който изцяло отсъства раздел IIа, засягащ таксите, които Агенцията по вписванията събира от търговците.

Министерският съвет е заседавал, събирал е мнения и становища на отделни министри, но за някаква друга проектотарифа. Която явно е била със същото наименование, но със съвършено различна структура и съдържание. Това е все едно правителството да обсъжда проект на Тарифа за таксите, събирани от Регистър БУЛСТАТ, но после да приеме Тарифа за таксите, събирани при вписване на търговци.

В конкретния случай може да се направи и извод за

наличие на дискриминация по имуществен признак

за граждани, осъществяващи търговска дейност. А това, казано накратко, е забранено в разпоредбата на чл.6, ал.2 от конституцията.

Конституцията на Република България има за основен принцип този за законност по чл.4 (принцип на правовата държава). Според него България се управлява (тук се включват извършването на административна дейност и издаването на административни актове) от конституцията и законите. Тоест – нито един административен акт, в това число и нормативен, не може да противоречи на закона. Като е издал нормативен административен акт, противоречащ на чл.2, ал.2, изр.3 от Закона за държавните такси, Министерският съвет е нарушил и току-що цитирания конституционен текст.

Конституцията (чл.19) и законът в Република България защитават потребителя. Наистина, това на пръв поглед като че ли се отнася само до извършването на дейностите в рамките на свободната стопанска инициатива. Но по-детайлното анализиране на този въпрос – в контекста на все по-загълбочаващата се тенденция за делегиране на административни дейности на независими органи – налага извода за недопустимостта на подхода при определяне на таксите и от гледна точка на законодателството за

защита на потребителя.

Законово предвиденото задължение на административния орган да определя таксите въз основа на необходимо присъщите за съответните действия на длъжностните лица материално-технически и административни разходи практически означава задължението за обосновано и убедително „ценообразуване“ на всяка от услугите. Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията, е в

противоречие и с принципа на достъп до правосъдие

по чл.56 от конституцията.

Липсата на съответствие между таксите и изисванията за разходоориентираност и икономическа обоснованост по чл.2, ал.2, изр.3 от Закона за държавните такси и произволното им определяне на базата на фискални съображения и съобразно интересите на администрацията накърняват интересите на гражданите и юридическите лица и ограничават конституционно гарантираното им право за равен достъп до правосъдие. Въвеждането на задължение за заплащане на такси, чиито размер в пъти превишава законово допустимия, стеснява възможностите за прибегване до услугите на съответните административни органи и длъжностни лица. А това е конституционно недопустимо.

Наистина, действията, за извършването на които са предвидени съответните такси, в случая са поверени на административни органи, а не на съда. Но, изхождайки от характера на самите действия, същите биха могли да се определят като осъществяване на правосъдие в широк смисъл. На практика те са идентични с охранителните производства в гражданскопроцесуалното право и с извършването от съдилищата (като вписване на юридически лица с нестопанска цел, вероизповеданията и политическите партии). От тази гледна точка либерализирането на част от режима по вписване на юридически лица и предоставянето на регистъра и действията по него на органи в системата на администрацията не следва да намалят възможността на гражданите и юридическите лица за защита на правата им, което в случая е реалната последица от действието на тарифата.

Съществува и още един проблем, повдигащ изключително остри въпроси за нивото и стандартите на централната държавна администрация (като цяло) и на правосъдното министерство (в частност). Явно поради динамиката около неколкотократно отлагане на Закона за търговския регистър на всички е убягал фактът, че за шестмесечния период – 1 юли–31 декември 2007 г.,

не е съществувало формално законово основание за събиране на такси

за вписване на юридически лица и еднолични търговци. Какво точно имам предвид? С изменения в съответните нормативни актове, обнародвани в ДВ, бр.105 от 22.12.2006 г., е налице следната ситуация:

– Постановление №326/07.12.2006 г. (т.1, §8 от ПЗР) в сила от 01.07.2007 г. – изменение в Тарифа №1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, като се заличават разпоредбите, касаещи вписвания на обстоятелства в Търговския регистър (отменя се т.20).

– Постановление №326/07.12.2006 г. в сила от 01.07.2007 г., §5 – изменение в Тарифата за държавните такси, събирани от Агенцията по вписванията – създава се нов Раздел IIа – въвеждат се такси за вписване на обстоятелства в Търговския регистър (чл.16а до 16е и чл.17).